

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius, tel. 8 706 63433, faks. 8 706 63060, el. p. apeliacinis@apeliacinis.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191831183

**Lietuvos Respublikos
Specialiųjų tyrimų tarnybai**

2019 m. lapkričio 4 d. Nr. 1.20-03-499

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, atliko korupcijos rizikos analizę teismuose Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo srityje. Į šios analizės objektą buvo įtraukta ir Lietuvos apeliacinio teismo veikla analizuojamoje srityje. STT atliktos analizės išvada Lietuvos apeliaciniam teismui buvo pateikta 2019 m. liepos 31 d., kartu prašant per tris mėnesius nuo išvados gavimo dienos STT pateikti informaciją, kaip įvykdyti ar numatomi vykdyti šioje išvadoje pateikti pasiūlymai.

Nepraleisdami nustatyto trijų mėnesių termino nuo išvados gavimo dienos, siunčiame informaciją, kaip Lietuvos apeliaciniame teisme įvykdyti ar numatomi vykdyti išvadoje pateikti pasiūlymai (lentelė pridedama). Atkreipiame dėmesį, jog atsakydami kaip teismo veikloje ketinama įgyvendinti STT išvadoje pateiktus pasiūlymus, nurodėme informaciją ne tik pagal išvadoje suformuluotus konkrečius pasiūlymus dėl Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus veiklos šioje srityje tobulinimo ir/ar keitimo, bet pasisakėme ir dėl galimybės teismo veikloje įgyvendinti kitus išvadoje suformuluotus pasiūlymus, atsižvelgiant į Lietuvos apeliacinio teismo veiklos specifiką šioje srityje, taip pat dėl jų specifiškumo atskiriant baudžiamųjų bylų ir civilinių bylų skirstymą.

Papildomai informuojame, jog Lietuvos apeliaciniame teisme planuojama artimiausiu metu pakeisti Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo Lietuvos apeliaciniame teisme taisyklės, į kurias siekiant tobulinti bylų skirstymo procesą teisme bus įtraukti ir kai kurie išvadoje nurodyti pasiūlymai.

Su pagarba

Teismo pirmininkas

Algimantas Valantinas

**PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS
LIETUVOS APELIACINIAME TEISME**

2019 m. lapkričio 4 d.

Eil. Nr.	STT pasiūlymai	Planuojamos įgyvendinti priemonės
	<i>Išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodyti pasiūlymai.</i>	Atsižvelgta – detalizuoti, nurodyti kaip? Atsižvelgta iš dalies – detalizuoti, nurodyti kaip? Pagrįsti, kodėl atsižvelgta tik iš dalies? Neatsižvelgta – pagrįsti kodėl?
1.	<i>4.1.1. Atskirti bylų paskirstymo teisėjams, naudojantis Modulio galimybėmis, ir rašytinio sprendimo dėl teisėjų paskyrimo priėmimo veiksmus ir (ar) einamąją šios procedūros įgyvendinimo kontrolę atliekančius asmenis, užtikrinant 4 akių principo įgyvendinimą. Įvertinti galimybes pavesti pirminių duomenų (tam tikros apimties) suvedimo į LITEKO funkcijas ir darbo su LITEKO Moduliu funkcijas atlikti skirtingiems asmenims.</i>	Atsižvelgta. Priemonė buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo. Lietuvos apeliaciniame teisme šios funkcijos buvo atskirtos. Pirminių duomenų įvedimo į LITEKO ir bylų paskirstymo teisėjams, naudojantis Moduliu, funkcijas atliko ir atlieka asmenys, kurie nepriima rašytinio sprendimo dėl teisėjo paskyrimo nagrinėti bylą, patys nenagrinėja bylų ir neatlieka bylų skirstymo tvarkos vidaus kontrolės.
2.	<i>4.1.2. Atliekant teismų patikrinimus ir įgyvendinant vidaus kontrolės priemones bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo procedūrose atsitiktinės atrankos būdu atkreipti dėmesį į šiuos aspektus: 4.1.2.1. duomenų apie teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipus ir specializacijas pakeitimus; 4.1.2.2. duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruočių laikotarpių ir t. t. tikrumą ir pagrįstumą; 4.1.2.3. duomenų apie darbo krūvio išlyginimo teisėjams teisme taikomą praktiką, jos pagrįstumą ir formalizavimą, bylų skaičiaus ir (ar) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimą, jų atitiktį realiai situacijai bylos paskirstymo momentu; 4.1.2.4. Teisėjų atmetimo priežastis, susijusiomis su posėdžių teismuose planavimu (apeliacinė ir kasacinė instancija).</i>	Atsižvelgta. Priemonė taip pat buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo. Lietuvos apeliaciniame teisme pagal organizacinės veiklos priežiūros planą, tikrinant bylų skirstymo veiksmus į pasiūlymą planuojama atsižvelgti bei vertinti bylų paskirstymo teisėjams veiksmus pagal nurodytus aspektus. Lietuvos apeliaciniame teisme atliekant vidaus kontrolės priemones bylų skirstymo srityje vertinami duomenys apie specializacijų pakeitimus. Atkreiptinas dėmesys, jog LITEKO sistemoje nefiksuojami specializacijų pakeitimai, t. y. specializacijų keitimo istorija, tačiau ji atsekama pagal pirmininko įsakymus, kuriais specializacija yra nustatoma. Analogiškai yra vertinamas ir teisėjų teisėto nebuvimo darbe duomenų pagrįstumas (atliekama patikra pagal bylų skirstymo metu priimtus teismo pirmininko įsakymus). Manome, jog visada išlieka galimybė patikrinti šios informacijos panaudojimą bylų skirstymo procese, kadangi reikšminga informacija yra fiksuojama bylų skirstymo protokoluose, o ją galima palyginti su teismo pirmininko įsakymuose fiksuotais reikšmingais įvykiais (teisėjo specializacijos nustatymu, teisėjo teisėto nebuvimo darbe

		<p>laikotarpiu).</p> <p>Dėl teisėjų atmetimo priežasčių žr. 12 punktą.</p>
3.	<p>4.1.3. Užtikrinti, kad teismuose paskirti atitikties pareigūnai teiktų teismų (skyrių) pirmininkams ir bylas skirstantiems asmenims informaciją apie galimus interesų konfliktus, remdamiesi teisėjų privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų analize.</p>	<p>Atsižvelgta. Priemonė buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančių Taisyklių 7 punktą bylos teisėjams, naudojantis modulių, skiriamos tik įsitikinus, kad nėra aplinkybių sudarančių pagrindą neskirti bylos teisėjams. Bylas skirstantis asmuo yra įpareigotas patikrinti, ar nėra tam tikrų teisėjų deklaruotų aplinkybių, sudarančių pagrindą neskirti jiems nagrinėti konkrečios bylos.</p> <p>Civilinių bylų skyriuje teisėjai skyriaus pirmininkui nuolat teikia laisvos formos deklaracijas, kuriose nurodo informaciją apie galimus interesų konfliktus. Ši informacija nedelsiant perduodama bylas skirstančiam asmeniui. Teisėjai skyriaus pirmininkui teikia ir atnaujintą informaciją (interesų konfliktui išnykus, ar atnaujintą informaciją apie galimus kitus interesų konfliktus).</p> <p>Skirstant baudžiamąsias bylas vadovaujamosi teisėjų Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkui laisva forma pateikiama ir nuolat atnaujinama informacija apie galimus interesų konfliktus,</p> <p>Lietuvos apeliaciniame teisme paskirtas atitikties pareigūnas, kuris remdamasis teisėjų privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų analize taip pat informuoja teismo ir skyrių pirmininkus apie galimus interesų konfliktus.</p>
4.	<p>4.1.4. Formalizuoti teisėjų darbo krūvio apskaičiavimo procedūras, dokumentuoti, įtraukti į bylų nomenklatūrą</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriuje, atsižvelgiant į bylų skirstymo ypatumus (konkretų skiriamų bylų skaičiaus nustatymą skyriaus pirmininko potvarkiuose) ši problema neegzistuoja.</p> <p>Baudžiamųjų bylų skyriuje kas mėnesį vedama statistika apie teisėjams paskirtas ir išnagrinėtas bylas, neišnagrinėtų bylų likučius, bylų sudėtingumą. Šie duomenys įtraukiami į bylų nomenklatūrą.</p>
5.	<p>4.1.5. Užtikrinti, kad Modulio automatizuotu</p>	<p>Atsižvelgta.</p>

	<p>būdu atrinktų teisėjų pranešėjų atmetimo pagrindai visada būtų pagrįsti rašytiniais teismo (skyrių) pirmininko įsakymais (potvarkiais), kuriuose būtų nurodomas konkretūs duomenys apie jo atmetimo priežastis.</p>	<p>Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklėse numatytiems atvejams naudojamos šabloninės teisėjų pranešėjų atmetimo priežastys, kurios nurodomos bylos skyrimo protokole (teisėtas nebuvimas darbe, jau paskirta šiai dienai nagrinėti anksčiau gauta byla nurodant bylos numerį, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse numatytos objektyvios priežastys), o Taisyklėse nenumatytais atvejais teisėjo pranešėjo atmetimo pagrindai bus pagrindžiami rašytiniais įrodymais: teismo pirmininko įsakymais ar skyriaus pirmininko potvarkiais.</p> <p>Skirstant civilines bylas šie duomenys yra pateikiami bylų skirstymo protokole (naudojama šabloninė priežastis), o detalizuojami Civilinių bylų skyriaus pirmininko nutartyje dėl bylos skyrimo nagrinėti ir teismo posėdžio datos byloje nustatymo.</p>
6.	<p>4.1.6. Skirstant apeliacinės instancijos bylas skirstymo protokole formuluojamoje priežastyje nurodyti net tik atitinkamą Bylų skirstymo taisyklių punktą, bet ir konkrečias bylas, kurios jau buvo paskirtos teisėjui per tam tikrą laikotarpį ir dėl to jam per tą bylų skirstymą nebegali būti skiriama daugiau bylų.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Priemonė civilinių bylų skirstymo srityje buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo.</p> <p>Baudžiamųjų bylų skirstymo procese jau šiuo metu teisėjo skyrimo protokole nurodomas pirmosios instancijos teismo anksčiau tai pačiai dienai paskirtos ir apeliacinės instancijos teisme suteiktas baudžiamosios bylos numeris, jeigu skiriant naujai gautas baudžiamąsias bylas Modulio parinktam teisėjui kaip pranešėjui jau anksčiau buvo paskirta byla, kurioje posėdį pirmosios instancijos teismas numatė tą pačią dieną.</p> <p>Civilinių bylų skirstymo procese ši informacija yra žinoma iš anksto (Civilinių bylų skyriaus pirmininko potvarkis, taikomas atitinkamam metų ketvirčiui, Taisyklių 25 punktas). Ši informacija taip pat aiškiai matyti patikrinus konkrečią dieną atliktus bylų skirstymo veiksmus (bylų skirstymo protokolų sąrašas). Ši tvarka netaikoma tik skiriant bylas, CPK nustatyta tvarka priskirtas nagrinėti Civilinių bylų skyriaus pirmininko kompetencijai arba bylas, kurios nagrinėjamos teisme pirmosios instancijos tvarka (užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir vykdymas).</p>
7.	4.1.7. Kas mėnesį skelbti teismo intraneto	Atsižvelgta iš dalies.

	<p>svetainėje duomenis apie nagrinėjamų bylų, paskirtų teisėjams per tam tikrą laikotarpį, sudėtingumą ir skaičių. Tokiu būdu būtų sudaryta galimybė teisėjams matyti paskirtų bylų skaičių ir turimą darbo krūvį, palyginti jį su kitų teisėjų turimais darbo krūviais.</p>	<p>Atitinkamą metų ketvirtį skiriamų civilinių bylų kiekis yra nurodomas Civilinių bylų skyriaus pirmininko potvarkyje (taip pat ir įvertinus sumažintą teisėjo darbo krūvį dėl jo nejurisdikcinės veiklos). Su tokiu potvarkiu yra supažindinami visi Civilinių bylų skyriaus teisėjai ir teisėjų padėjėjai. Sprendžiant dėl civilinės bylos sudėtingumo (jos priskyrimo aukštesnei sudėtingumo grupei) visais atvejais yra priimamas individualus Civilinių bylų skyriaus pirmininko potvarkis, kuriame aiškiai nurodoma kaip yra sprendžiamas teisėjo, kuriam priskirta nagrinėti aukštesnės sudėtingumo grupės byla, krūvio klausimas. Ši informacija perduodama tiek teisėjui, tiek bylas skirstančiam asmeniui.</p> <p>Kiekvieną mėnesį Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjai elektroniniu paštu supažindinami su teisėjams paskirtų ir išnagrinėtų baudžiamųjų bylų statistika. Nuo 2019 m. rugsėjo mėn. statistiniai duomenys papildyti baudžiamųjų bylų sudėtingumą atspindinčiais duomenimis.</p> <p>Manome, jog papildomas duomenų, susijusių su teisėjui paskirtų nagrinėti bylų skaičiumi, skelbimas intranete netikslingas. Ši statistika prieinama LITEKO kiekvienam teisėjui, taip pat bylų skirstymo kontrolę atliekantiems skyrių pirmininkams bei teismo pirmininkui.</p>
8.	<p>4.1.8. Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklėse reglamentuoti teisėjo ne pranešėjo pakeitimo kitu teisėju kriterijus, mažinant sprendimą priimančių asmenų diskreciją.</p>	<p>Atsižvelgta. Priemonė buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo.</p> <p>Lietuvos apeliaciniame teisme teisėjai ne pranešėjai keičiami pagal kodus, todėl sprendimą priimančių asmenų diskrecija yra ribota (Taisyklių 15, 39 p.).</p>
9.	<p>4.1.9. Pakeičiant kolegijos narį sistemoje keitimą pagrįsti objektyviomis priežastimis, įrodančiomis tokio pakeitimo pagrįstumą</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Priemonė civilinėse bylose buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo.</p> <p>Kolegijos narių pakeitimo priežastys atspindimos skyrių pirmininkų nutartyse, kuriomis keičiamas kolegijos narys. Taip pat kolegijos narių keitimo priežastys nurodomos ir bylos elektroninėje kortelėje.</p> <p>Civilinėse bylose ši informacija ir iki šiol buvo nurodoma Civilinių bylų skyriaus</p>

		<p>pirmininko nutartyse, kuriomis keičiamas teisėjas kolegijos narys bei bylos elektroninėje kortelėje. Tuo atveju, jie teisėjas kolegijos narys nusišalino nuo bylos nagrinėjimo, LITEKO skelbiama ir nusišalinimo nutartis.</p>
10.	<p>4.1.10. <i>Jei bylas skirstantis asmuo netvirtina Modulio parinkto teisėjo, siekiant užtikrinti nuolatinių kolegijų sudėties stabilumą, kai bylos negali nagrinėti bent vienas iš teisėjo pranešėjo kolegijos narių, nurodyti, kuris nuolatinės kolegijų narių ir dėl kokių priežasčių negali nagrinėti bylos ir dėl to byla turi būti skiriama kitai kolegijai</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Šis klausimas susijęs tik su skiriamomis nagrinėti baudžiamosiomis bylomis. Numatyta, jog 2019 metais užbaigus sudarytų nuolatinių teisėjų kolegijų baudžiamosios bylos nagrinėti veiklą, nebus siekiama užtikrinti nuolatinių kolegijų sudėties stabilumo ir jei bent vienas iš nuolatinės kolegijos narių negali nagrinėti bylos dėl BPK numatytų priežasčių, tokiai bylai nagrinėti bus sudaroma atskira nenuolatinė kolegija, t. y. keičiamas bylos nagrinėti negalintis pavienis teisėjas/teisėjai, o ne visa kolegija.</p>
11.	<p>4.1.11. <i>Įsakymuose, nutartyse dėl teisėjų kolegijų sudarymo nurodyti kolegijų generavimo versijos Nr., kuri būtų pridėta kaip priedas</i></p>	<p>Atsižvelgta. Priemonė Civilinių bylų skyriuje buvo įgyvendinama iki analizės atlikimo.</p> <p>Civilinių bylų skyriaus pirmininko potvarkyje buvo nurodomas tiek versijos Nr., tiek pridėdama LITEKO sugeneruota kolegijų sąrašo versija.</p> <p>Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko potvarkyje Dėl nuolatinių Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijų patvirtinimo bus nurodomas kolegijų generavimo versijos Nr., o sugeneruota kolegijų sąrašo versija pridėdama kaip priedas.</p>
12.	<p>4.1.12. <i>Lietuvos apeliaciniam teismui siūloma:</i> 4.1.12.1. <i>tikslinti Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių 15, 17 punktus, konkretizuoti bylas paskirstančio asmens diskreciją tvirtinti ar netvirtinti Modulio pasiūlytą teisėją pranešėją, taip pat apsvarstyti galimybę nustatyti, kad pranešėju teisėjas gali būti paskiriamas nagrinėti baudžiamąją bylą ne dažniau nei kas valandą.</i> 4.1.12.2. <i>užtikrinti Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių 22 punkto nuostatos tinkamą</i></p>	<p>Atsižvelgta (taikoma tik baudžiamųjų bylų skirstymui).</p> <p>Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių projekte sukonkretinta baudžiamąsias bylas skirstančio asmens diskrecija tvirtinti ar netvirtinti Modulio pasiūlytą teisėją pranešėją. Atsisakyta taisyklės, kad byla neskiriama Modulio parinktam teisėjui ir tais atvejais, kai bylos negali nagrinėti bent vienas iš teisėjo pranešėjo kolegijos narių. Taisyklių projekte numatoma, kad „Jeigu Modulio parinkto teisėjo pranešėjo nuolatinės kolegijos, sudarytos Taisyklių 14 punkte</p>

laikymąsi, paskirstant bylas teisėjams: kiekvienas bylos neskyrimo teisėjui dėl darbo krūvio išlyginimo atvejis turi būti įforminamas teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko potvarkiu, priimamu, kai realus teisėjo darbo krūvis viršija šio teismo bylų paskirstymo taisyklėse nustatytą krūvio ribą.

nustatyta tvarka, nariui anksčiau kaip pranešėjui buvo paskirta byla, kurioje pirmosios instancijos teismas numatė tą pačią dieną ir tą pačią valandą, Modulio parinktam teisėjui byla vis tiek skiriama, tačiau gali būti keičiamas vėliau skiriamos baudžiamosios bylos teismo posėdžio laikas; jei dėl objektyvių Lietuvos Respublikos BPK numatytų priežasčių bylos negali nagrinėti vienas ar abu teisėjo pranešėjo nuolatinės kolegijos narių, bylai nagrinėti sudaroma atskira nenuolatinė kolegija.

Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių projekte atsisakyta dabar galiojančių Taisyklių 17 punkte nustatytos taisyklės, kad teisėjui kaip pranešėjui vieno skirstymo metu (tą pačią skirstymo dieną) paprastai skiriamos ne daugiau kaip dvi baudžiamosios bylos su apeliaciniais skundais.

Diskutuotina galimybė nustatyti, kad pranešėju teisėjas gali būti paskiriamas nagrinėti bylą ne dažniau nei kas valandą, nes Lietuvos apeliaciniam teismui pirmosios instancijos teismai baudžiamąsias bylas apeliacine tvarka skiria nagrinėti kas valandą, t.y. 8:30, 9:30 ir 10:30. Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių 17 punkte, taip pat ir taisyklių projekte, numatyta, kad teisėjui kaip pranešėjui konkrečiai dienai būtų paskirta tik viena naujai gauta baudžiamoji byla pagal apeliacinį skundą.

Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių projekte numatyta, kad kiekvienas bylos neskyrimo teisėjui dėl darbo krūvio išlyginimo atvejis bus įforminamas Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko potvarkiu. Taisyklių projekte numatoma, kad Teisėjų darbo krūvis Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko potvarkiu gali būti koreguojamas atsižvelgus į baudžiamųjų bylų pagal apeliacinius skundus srautus per ne trumpesnę kaip trijų paskutinių mėnesių ir ne ilgesnę kaip paskutinių metų laikotarpį, baudžiamųjų bylų sudėtingumą ir išnagrinėjimo terminus. Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko potvarkiu teisėjų darbo krūvis gali būti koreguojamas ir kitais būtiniais atvejais. Tokiais atvejais

		<p>Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas priima potvarkį, kuriame nurodoma, kokiam laikotarpiui ir koku dydžiu teisėjui mažinamas krūvis: krūvis gali būti mažinamas nustatant procentus, kuriais mažinamas skiriamų bylų kiekis, arba nurodymas neskirti tam tikrą laikotarpį antros (trečios) sudėtingumo grupės bylų.</p>
--	--	--